

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**77-ї НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ПРОФЕСОРІВ,
ВИКЛАДАЧІВ, НАУКОВИХ ПРАЦІВНИКІВ,
АСПІРАНТІВ ТА СТУДЕНТІВ УНІВЕРСИТЕТУ**

16 травня – 22 травня 2025 р.

когнітивних навичок. Для поліпшення пам'яті та концентрації, практикуйте техніки запам'ятовування, такі як створення асоціацій, використання мнемонічних пристроїв та повторення інформації. Тренуйте швидкість обробки інформації та прийняття рішень. Це допоможе якісно відтворити сенс почутого. Третя, не менш важлива стратегія, – розвиток міжособистісних навичок [3]. Поліпшуйте емоційну виразність. Практикуйте читання текстів з різними емоційними контекстами та стилями, розвивайте навичка відтворення емоцій та нюансів через голос, інтонацію та жести. Розвивайте навички емпатії та міжкультурної комунікації. Намагайтесь поставити себе на місце того, хто говорить. Це допоможе вам краще зрозуміти його наміри, почуття та точку зору і позначиться на якості перекладу.

Отже, усний переклад потребує не лише знання мов, а й розвитку когнітивних і комунікативних навичок. Труднощі, з якими стикається перекладач потребують ефективних рішень, одне з яких дотримання стратегій усного перекладу. До них належать підготовка, адаптація до контексту, розвиток пам'яті, уваги, емпатії та міжкультурної компетентності. Контекст і культурні особливості відіграють вирішальну роль. Постійне вдосконалення професійних навичок – це необхідна умова для досягненню успіху. Перекладач має бути гнучким, уважним та готовим до змін.

Література:

1. Герасименко О. Ю., Гончаренко А. О. *Труднощі під час усного перекладу та стратегії їх подолання. Modern Engineering and Innovative Technologies. 2023. Вип. 3 (27-03). С. 145–153.*
2. Baker M. *In Other Words: A Coursebook on Translation. 3rd ed. London: Routledge, 2018. 390 p.*
3. Gile D. *Basic Concepts and Models for Interpreter and Translator Training. Amsterdam: John Benjamins, 2009. 283 p.*

УДК 811.111'255.4:791.228(410)=161.2-021.475.4

*К. В. Палій, к. філол. н., доцент
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
А. В. Курінна, студентка групи 201-ФФ*

ПРОБЛЕМИ ПЕРЕДАЧІ ГУМОРУ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ АНГЛОМОВНИХ ФІЛЬМІВ (НА МАТЕРІАЛІ МУЛЬТСЕРІАЛУ «СОВИНІЙ ДІМ»)

У перекладознавстві гумор вважається одним із найскладніших для передачі елементів, особливо в аудіовізуальному перекладі, де існують

часові обмеження, візуальний супровід та культурний контекст. Особливу складність становлять комедійні мультсеріали, орієнтовані як на дітей, так і на дорослу аудиторію. У цьому дослідженні проаналізовано специфіку передачі гумору при перекладі англomовного анімаційного серіалу «The Owl House» українською мовою (озвучка AdrianZP).

Метою дослідження є виявлення типових перекладацьких проблем та стратегій у передачі гумору на прикладі конкретних фрагментів серіалу. Матеріал дослідження – оригінальні англomовні репліки персонажів та їх українські відповідники в озвучці AdrianZP. У процесі аналізу було визначено кілька перекладацьких стратегій, які застосовуються для передачі гумору в мультсеріалі:

1. Культурна локалізація.

Оригінал: «I gave you life, I can take it away» – фраза, що використовується персонажем Королем.

Озвучка AdrianZP: «Я тебе породив, я тебе і вб'ю» – переклад адаптовано до відомої фрази з українського твору «Тарас Бульба» Миколи Гоголя, що робить гумор більш зрозумілим для вітчизняної аудиторії [2, 4].

2. Стилiстична трансформація.

Оригінал: «What do you want with me? I've never actually broken any of your stupid laws... In front of you».

Озвучка AdrianZP: «Чого ти прикопався? Я ніколи не порушувала вашi дурні закони... У вас на очах».

Замість буквального «Чого ти хочеш від мене?» перекладачем було застосовано розмовне «Чого ти прикопався?», що ближче до стилю персонажа та зберігає її зухвалість. Окрім цього, з метою уникнення буквального перекладу, фрази «in front of you», було змінено на сталий вираз «у вас на очах», що зберігає іронію та зрозумілий для українського глядача [4].

3. Переклад гри слів (каламбур).

Оригінал: «Call me a library book, «cause they were cheking me out».

Озвучка AdrianZP: «Я наче книжка, яку всі хочуть мати».

У цьому прикладі було застосовано оригінальне рішення – вираз «check out», що в контексті книг означає «взяти з бібліотеки». Однак, як сленг ця фраза має такий переклад – «дивитися на когось через те, що вони тобі подобаються». З метою зберегти зміст вислову, перекладач вдався до перекладу саме сленгового значення, а не першочергового [1, 3].

У процесі аналізу виявлено, що перекладач активно застосовує адаптацію, локалізацію та стилістичну трансформацію для передачі гумору. Ці стратегії забезпечують збереження комічного ефекту та мовної характеристики персонажів. Переклад гумору потребує балансу між точністю й креативністю, що особливо важливо для аудіовізуального контенту, орієнтованого на молодіжну аудиторію.

Література:

1. Корунець І. С. *Основи перекладу: навч. посібник*. Київ: Либідь, 2003. 328 с.
2. Совиний дім. 1–3 сезон українською онлайн [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uaserials.pro/1367-soviniy-dim.html>.
3. *Cambridge Dictionary. Check out* [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/check-out>.
4. *The Owl House (2020)* [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://himovies.sx/tv/the-owl-house-59088>.

УДК 81'25-021.412.1:305-055.4

*К. В. Палій, к. філол. н., доцент
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
О. В. Суздальцева, студентка групи 201-ФФ*

ІНКЛЮЗИВНА МОВА У ПЕРЕКЛАДІ: ВИКЛИКИ, ПІДХОДИ ТА ЕТИЧНІ АСПЕКТИ АДАПТАЦІЇ ТЕКСТІВ ДЛЯ СУЧАСНИХ МОВНИХ СТАНДАРТІВ

Останні тридцять років література та мистецтво ХХ століття були значною мірою пов'язані з гендерними питаннями, і це вплинуло на переклад, теорію перекладу та його критику. Феміністична критика, разом зі збільшеною увагою до культури в перекладознавстві, значно вплинули на розвиток цієї галузі, перетворивши переклад на важливий простір для дослідження культурного та гендерного впливу. Зокрема, з руйнуванням традиційних уявлень про «універсальність» значень та боротьбу за видимість жінок феміністичний рух привернув увагу до того, як переклад може змінити традиційні уявлення. Ключовим стало вивчення питання гендеру у перекладі, що включає нові стратегії, перетворень класичних текстів, відновлення творів, «втрачених» через патріархальні традиції, і вивчення ролі жінок-перекладачок. Це питання стало важливою темою для сучасних досліджень у галузі перекладу [1].

Дуже чітко цю проблематику висвітлює стаття «Gender-fair translation: a case study beyond the binary», Manuel Lardelli, думки автора вдало підкреслюють важливість гендерно справедливого перекладу у сучасному контексті, коли все більше уваги приділяється небінарним особам зі змішаним гендерними групами. Автори розглядають два основні підходи до гендерно справедливого перекладу: гендерно нейтральний і гендерно інклюзивний, кожен з яких має свої переваги та недоліки [4]. Відомо, що